

INTERVIEW Bas Zevenbergen keert terug in Schagen met lezing over genrekunst

'We waren in de 17e eeuw een beetje platvloers'

Geboren in Den Helder, lesgegeven in Schagen en gewoond in het Rijksmuseum. Al staat hij niet meer voor de klas, Bas Zevenbergen (70) onderwijst nog altijd. Met een flinke dosis humor en kunst leert hij mensen over de geschiedenis van de 17e eeuw. Verhalen vertellen en ontdekken brengt een lach op zijn gezicht.

Simone Bruin
 simone.bruin@mediahuis.nl

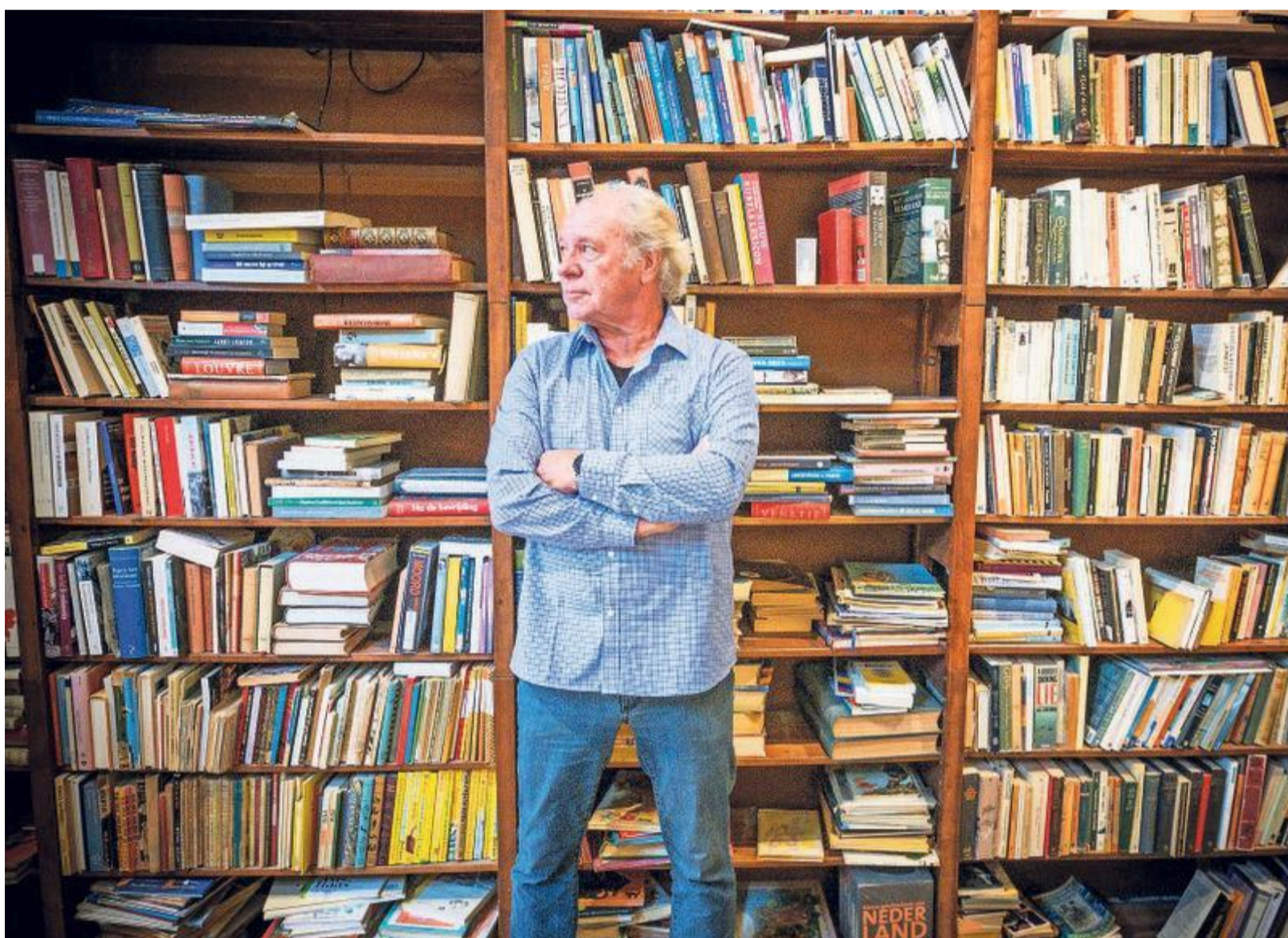
Schagen ■ Verhalen over oud-collega's en examenjaren komen al snel op tafel. Zonder moeite noemt hij namen van collega's op de redactie die bij hem in de klas hebben gezeten. Niet alle gezichten van oud-leerlingen staan hem bij, geeft de voormalige docent aan. Hij heeft dan ook 43 jaar lang lesgegeven op het Regius College in Schagen. En dat begon allemaal toen hij 21 jaar was en nog in het Rijksmuseum woonde. De inspiratiebron voor zijn lezing 'Tot Lering en Vermaak', en tevens zijn leerschool op het gebied van kunstgeschiedenis. „Een oud-leerling vertelde laatst nog dat ik altijd stoer deed over dat ik in het Rijksmuseum heb gewoond.”

Van dichtbij heeft Zevenbergen meegemaakt hoe de tentoonstelling met de gelijknamige naam 'Tot Lering en Vermaak' in 1976 werd opgesteld in het Rijksmuseum. Zijn liefde voor de genrekunst uit de zeventiende eeuw is hier voor de voormalige geschiedenis- en maatschappijleerdocent ontstaan. „Die tentoonstelling is de basis van waar ik mee bezig ben.” Zo geeft Zevenbergen niet alleen lezingen, maar heeft hij ook een digitaal platform: 'The fun part of art'. „Het gaat over de genrekunst, schilderijen gebaseerd op het dagelijkse leven.” De tentoonstelling was de eerste keer dat deze schilderijen werden uitgelicht en dat de diepere betekenis van die schilderijen naar buiten kwam. „Het grote publiek nam kennis met wat de schilders eigenlijk bedoelden”, vertelt hij. „Schilders deden niet zomaar wat, het is gebaseerd op een stukje literatuur.”

„Ik wil het verhaal vertellen. Al lezend kom je dingen tegen. Het waren roerige tijden, kunst was echt ontspanning. Mensen amuseerden zich met hetgeen wat ze op hun wanden hadden hangen. Ze waren losgekomen van de Bijbelse kunst, dat was uniek voor die tijd.” De schilderijen waren onderdeel van het volksvermaak. In de genrekunst komt veel humor en erotiek voor, Jan Steen noemt hij de cabaretier van de zeventiende eeuw. „Het geeft aan dat wij in die tijd een beetje platvloers waren, 'Voetbal Inside-humor'. Je moet een beetje oppassen dat het niet allemaal seksueel getint is.”

Combinatie

„Kunst is een reflectie van de maatschappij. Wat ik belangrijk vind, is dat je een combinatie legt tussen de kunst en de geschiedenis.” Kunst was dan ook gerust een onderwerp dat werd besproken tijdens zijn geschiedenislessen.

Regelmatig ziet Bas Zevenbergen oud-leerlingen en collega's terug bij zijn lezingen.

FOTO ERNA FAUST

„**Kunst was echt ontspanning. Mensen amuseerden zich met wat ze op hun wanden hadden hangen**”

„Ook ter ondersteuning als je hebt over die periode. Het is extra leuk als je iets kan vertellen over wat je hebt meegekregen in de periode dat ik in het Rijksmuseum woonde.”

Lesgeven of een lezing geven is volgens Zevenbergen praktisch gezien hetzelfde. Maandag 20 oktober staat hij in het Scagon De Luxe met zijn lezing. „Het is toeval, de lezingen zijn, met pauze, ongeveer twee keer drie kwartier. Net zoals de lessen op school. Je hebt een beetje een ritme. Maar je hebt een ander soort publiek.”

Interactie

„In een klas heb je veel meer interactie, dat bouw je ook op. Jij kent hen een beetje en zij kennen mij een beetje, dan krijg je interactie en kan er veel besproken worden. Dat is ook een beetje het uitgangspunt, dat er veel interactie moet zijn. Ook bij lezingen vind ik dat leuk. Genrekunst is multi-interpretabel, dat maakt het leuk en spannend.”

De eerste jaren heeft hij lesgegeven in de onderbouw, later is hij maatschappijleer gaan geven aan

de examenklassen, 5 havo en 6 vwo. „Ze zitten in de fase vlak voordat ze gaan studeren, in die zin is dat dus wel makkelijk publiek, vond ik”, lacht hij. „Dat heb ik jaren gedaan. Ik maakte er wel eens een geintje van: ik ga zitten, ik ga vertellen en er mag twee keer gelachen worden.” Het typeert hem, serieus over de inhoud, maar nooit zonder gevoel voor humor.

Hij kijkt tevreden terug op zijn tijd op de school. „Corona heeft een beetje geholpen om te stoppen. Het is niet dat ik volschiet van weemoed als ik langs de school rijd, maar ik heb een toptijd gehad. Ik kreeg veel vrijheid van de school om dingen te organiseren: politieke dagen, naar Den Haag, naar de rechtbank. Meestal liet ik de leerlingen dat zelf organiseren en dan kreeg ik de credits”, lacht hij.

Gezichten van oud-leerlingen en collega's ziet hij regelmatig terug in de zaal tijdens zijn lezingen.

„Het zijn er geen tientallen, maar het feit dat ze er zijn is natuurlijk leuk.” Het is nog afwachten hoeveel bekende gezichten hij zal kunnen tellen tijdens zijn lezing in Scagon De Luxe.

'Tot lering en vermaak'

Maandag 20 oktober staat Bas Zevenbergen met zijn lezing 'Tot lering en vermaak' op het podium van Scagon De Luxe. Aanvang 20.00 uur. Entreekaarten à veertien euro kunnen besteld worden via www.scagondeluxe.nl.